

12. PERHOSTEN VALOKUVAUS

Perhosten valokuvaus on suosittu ja mielenkiintoinen harrastus joko perhosten keräilyn ja havainnoinnin ohkeen tai itsenäisenä ajanvietteenään. Tästä kertoo mm. Suomen Perhostutkijain Seuran ja Etelä-Karjalan Ympäristö- ja Allergiainstituutin vuosittain järjestämän *Perhoskuva*-kilpailun osallistujamäärästä, joka vuonna 2000 oli 150 kuvaajaa. Satunnaisia näppäilijöitä on vielä paljon enemmän. Seuraavassa hieman vinkkejä perhosten valokuvaukseen niin kameratekniikan kuin itse kuvauksenkin suhteen.

Kameratekniikkaa

Kameran etsimen läpi huomaa helposti, että perhoset ovat valokuvauskohteina pieniä. Se tekee niiden kuvaamisesta tavanomaista haasteellisempaa ja asettaa vaatimuksia myös käytettävälle valokuvauslaitteistolle. Tavallisten taskukameroiden ominaisuudet eivät riitä hyvälaatuiseen perhosvalokuvaukseen, johtuen niiden objektiivien valovoiman ja lähitarkennusominaisuuksien puutteista. Käytännössä perinteinen järjestelmäkamera vaihdettavine objektiiveineen on ainoa realistinen mahdollisuus. Nykyään myös joidenkin ”pokkarimallisten” digitaalikameroiden ominaisuudet riittävät hyvin perhosten kuvaamiseen.

Objektiivit

Järjestelmäkameraa hankittaessa on syytä muistaa, että itse kamerarunkoa tärkeämpi tekijä valokuvauksessa on kameraan kiinnitetty objektiivi. Kamerarungon tärkein tehtävä on asettaa suljinaika ja kuvausaukko aina kuvaustilanteeseen sopivasti, joko automaattisesti tai kuvaajan asetusten mukaisesti, mutta sen jälkeen objektiivi on vastuussa siitä, mitä filmille lopulta piirtyy.

Perhosten kuvaaminen on lähikuvausta, jota varten on kehitetty oma objektiivityyppinsä, lähikuvausobjektiivit eli makrot. Vaikka ne soveltuvat hyvin myös tavanomaiseen kuvaukseen, niiden ominaisuudet on kehitetty erityisesti lähikuvausta silmällä pitäen. Ne tarkentuvat lähelle, jolloin kuvauskohde voi tallentua filmille luonnollisessa tai lähes luonnollisessa koossa. Makro-objektiivien suurin kuvaussuhde on tyypillisesti 1:1 tai 1:2, kun tavanomaisilla objektiiveilla se on 1:5 tai 1:10. Myös makrojen optinen suorituskyky eli piirtotarkkuus on parhaimmillaan lähietäisyyksillä.

Polttovälin merkitys lähikuvauksessa

Makro-objektiiveja on saatavilla 50 - 200 mm polttoväleillä. Normaalimakron 50 mm polttovälillä objektiivin kuvakulma vastaa ihmissilmän kuvakulmaa, eli kamera toistaa suurin piirtein saman kuvan, minkä silmä samassa tilanteessa näkee. Telemakrojen pidemmällä 100 - 200 mm polttoväleillä kuvakulma on kapeampi, mutta polttovälin muutos vaikuttaa paljon muuhunkin.

Kuvattaessa suurikokoisia päiväperhosia kuvaussuhteet ovat vielä maltillisia. Silloin voidaan siis vielä luottaa tavanomaisen valokuvauksen sääntöihin syvyyysterävyyden ja valotusaikojen suhteen. Laajakulmaisella objektiivilla saadaan siis enemmän syvyysterävyyttä kuin pidemmällä polttoväleillä. Samoin pisimpien valotusaikojen nyrkkisääntö pätee, eli pisin käyttökelpoinen valotusaika käsivaralta kuvattaessa on 1 / polttoväli.

Varsinaisessa lähikuvauksessa, kun halutaan kuvata esimerkiksi pieniä mittareita tai pikkuperhosia, kuvaussuhde on lähellä luonnollista kokoa. Tällöin lyhyen polttovälin tuomat edut ovat vähäisemmät. Näillä kuvaussuhteilla syvyysterävyys määräytyy ainoastaan käytetyn aukon ja kuvaussuhteen perusteella, polttovälillä ei enää ole merkitystä terävyysalueen laajuuteen.

Taustan piirtymiseen objektiivin polttoväli toki vaikuttaa lähikuvauksessakin. Normaaliobjektiivilla kuvan tausta piirtyy tarkemmin kuin teleobjektiivilla. Teleobjektiivilla kuvan tausta jää useimmiten täysin epäteräväksi, mikä ei välttämättä ole lopputuloksen kannalta lainkaan huono asia. Varsinainen kohde erottuu kuvasta terävänä ja kuvan etualan ja taustan elementit eivät häiritse kuvassa.

Myöskään polttovälin vaikutus kameran tärähtämiseen ei varsinaisessa lähikuvauksessa ole sama kuin normaaleilla kuvaussuhteilla; mainittu nyrkkisääntö ei enää sellaisenaan päde. Lyhellä polttovälillä voidaan edelleen käyttää hieman pidempiä valotusaikoja, mutta ero ei enää ole niin suuri kuin tavanomaiilla kuvaussuhteilla. Objektiivin polttovälistä riippumatta, suurilla kuvaussuhteilla käsivaralta kuvaaminen on erittäin hankalaa, kun pieniä kohteita yritetään saada vain millimetrien terävyyalueelle.

Normaalimakroa käytettäessä lyhyin kuvausetäisyys on erittäin lyhyt, mikä tekee kuvaustyöskentelystä joskus hankalaa. Harva perhonen sietää häiriintymättä alle vaaksan päähän työntyvää objektiivin linssiä. Usein on myös vaikeaa sijoittaa kohteeseen nähden siten, ettei vartalolla tai kamerallaan varjosta kohdetta. Siitä huolimatta, jos kuvaa lähinnä päiväperhosia tai kohteita, jotka eivät häiriinny lähelle tunkeilevasta kuvaajasta, normaalimakro on hyvä valinta objektiiviksi.

Lyhyellä telemakrolla saavutetaan normaalimakroa pidempi kuvausetäisyys, joka usein helpottaa kuvaustyöskentelyä. Niinpä lyhyt, noin 100 mm polttovälin telemakro, joka on valovoimaltaan $f/2.0 - f/2.8$, on erinomainen yleiskäyttöinen objektiivi perhosvalokuvaukseen. Vielä pidemmällä 200 mm telemakrolla saadaan edelleen lisää työskentelyetäisyyttä, mutta haittapuolina ovat objektiivin korkeampi hinta, heikompi valovoima ja tärähdysherkkyys. Pitkän telemakon kanssa kannattaakin jo pitää jalustaa tai yksijalkaa aina mukana.

Kamerarunko

Kuten mainittu, kameran tärkeimmät ominaisuudet ovat siihen kiinnitetty objektiivi sekä kaikissa tilanteissa oikein asetettava suljinaika ja kuvausaukko. Kaikkein halvimmissa uusissa järjestelmäkamerarungoissa automaatiikka on täysin korvannut käsisäädöt. Ikävä kyllä, automaatiikka harvoin toimii kunnolla vaativissa lähikuvaustilanteissa, joten pelkästään automaatiikkaan tukeutuvaa kameraa ei voi lähikuvaukseen suositella.

Hivenen kalliimmissa kameramalleissa jo löytyvät tarvittavat käsisäädötkin ja lisäksi suuri määrä ominaisuuksia. Valotusautomaatiikan tärkein ominaisuus suljinajan ja kuvausaukon käsisäätöjen lisäksi on yli- ja alivalotuksen säätö. Automaattitarkennus harvoin toimii tyydyttävästi lähikuvauksessa, joten käsitarkennuksen helpous on tärkeää niin valittaessa kamerarunkoa kuin objektiivejakin. Salama-automaatiikka on edistyneissä malleissa pitkälle kehittynyttä, mutta sen merkitys riippuu siitä, kuinka paljon aikoo salamaa ylipäänsä kuvaamisessa käyttää.

Markkinoilla on saatavilla myös käytettyjä kameroita, joista osa saattaa olla parikin kymmentä vuotta vanhoja, mutta edelleen täysin käyttökelpoisia. Tuon aikakauden kameroissa käsisäädöt olivat itsestäänselvyyksiä, myös tarkennus on näissä kameroissa käsisäätöinen. Näissäkin tärkein ominaisuus on se, mitä objektiiveja kameraan on saatavilla. Jo parikymmentä vuotta sitten merkivalmistajien kiinteäpolttoväliset objektiivit olivat optisesti ja mekaanisesti nykyisten laatulinssien tasolla. Ainakin Nikon, Canon, Pentax ja Olympus ovat valmistajia, joiden vanhoja 1970-1990 luvun kameroita voi melko turvallisesti ostaa, sillä niihin pystyy edelleen hankkimaan myös hyviä objektiiveja. Kameravalmistajien omien objektiivien lisäksi mm. Tamron ja Tokina ovat valmistaneet kameroihin sopivia objektiiveja.

Muut lähikuvausvälineet

Erilaisilla lisälaitteilla voidaan objektiivien kuvaussuhdetta edelleen kasvattaa. Tärkeimmät näistä ovat lähilinssit, loittorenkoot, palkeet ja telejatkeet.

Lähilinssi on yksinkertaisesti objektiivin eteen asetettava suurentava linssi. Kiinnitys tapahtuu normaaliin suodatinkierteeseen, joten linssin käyttö on melko vaivatonta. Lähilinssi ei myöskään vaikuta objektiivin valovoimaan. Ainoana haittapuolena onkin kuvan laadun hienoinen heikkeneminen, minkä jokainen linssi kohteen ja filmin välillä aiheuttaa. Lähilinssien vahvuus ilmoitetaan dioptereina. Yleisimmät ovat +3 ja +6 diopterin linssit.

Laadukkaimmat lähilinsit ovat monikalvopäällysteisiä ja muodostuvat useammasta elementistä. Näillä kuvan laatu heikkenee heijastumien ja kontrastin laskun takia vähiten. Lähilinssejä voi myös liittää yhteen, jolloin yhdistelmän vahvuudeksi tulee osalinssien vahvuuksien summa dioptereissa.

Loittorengas asetetaan objektiivin ja kamerarungon väliin. Se on yksinkertaisesti tyhjä putki, mutta sen vaikutus on suurin piirtein sama kuin lähilinsilläkin: kamera tarkentuu lähemmäksi. Mitä pidempi loittorengas on, sitä lähemmäksi objektiivin saa tarkennettua.

Loittorengaat myydään yleensä sarjoina, joissa eripituisia renkaita voidaan yhdistellä halutun loitonnuksen saavuttamiseksi. Renkaat kytkeytyvät yleensä niin, että kameran valotusautomaatti säilyy. Loittorengaat ovat suhteellisen edullisia ja keveitä käsitellä. Ongelmana niiden käytössä on se, että tietyn loitonnuksen käyttöalue on varsin rajallinen, jolloin niitä joutuu usein vaihtamaan halutun kuvaussuhteen saamiseksi. Loittorengaiden käyttö laskee myös objektiivin valovoimaa.

Äärimmäisen lähelle on mahdollista päästä paljelaiteella, jolla objektiivia saadaan loitonnettua kamerarungosta portaattomasti jopa 20 cm. Palkeessa on kamerarunko ja objektiivi on kiinnitetty kiskoon, jota pitkin niiden keskinäistä etäisyyttä voidaan säätää. Laukaisussa yleensä käytetään kaksoislankalaukaisijaa, joka ensin himmentää objektiivin kuvausaukolle ja sen jälkeen laukaisee kameran. Palkeet ovat kömpelömpiä kuin loittorengaat, mutta myös varsin monipuolisia erityisesti silloin kun halutaan suuria kuvaussuhteita. Palkeen avulla on mahdollista ottaa kuvia, joissa kohde toistuu filmille 5-10 kertaa luonnollista suurempana.

Myös telejatke parantaa kuvaussuhdetta samassa suhteessa kuin pidentää polttoväliä. Näin siksi, että vaikka polttoväli pitenee, lyhyin tarkennusetäisyys pysyy samana. Näin esimerkiksi 1:2 kuvaussuhteeseen pääsevistä 100 mm makrosta saadaan kaksinkertaisella telejatkeella 200 mm objektiivi, jolla pääsee suoraan 1:1 kuvaussuhteeseen.

Filmit

Perhosten valokuvauksessa on sama kysymys kuin muussakin luontokuvauksessa: dialle vai negatiivifilmille? Dialle kuvaaminen tulee halvemmaksi, etenkin kun suuri osa kuvista väistämättä ei ole arkistointikelpoisia. Myöskin kuvien arviointi on helpompaa diasta kuin paperikuvista, joissa ylimääräinen prosessointivaihe välttämättä heikentää kuvan laatua ainakin hieman.

Diafilmin valinta onkin sitten enemmän mielipidekysymys. Suosittuja diafilmejä ovat Fuji Sensia, Fuji Velvia, Kodakchrome 64 ja Elite Crome 100. Filmin herkkyys on myös valintakysymys. Herkempi filmi on rakeisempaa, mutta helpottaa kuvaamista heikoissa valaistusolosuhteissa. Hitaampaa filmiä tarvitaan, kun tavoitteena on saada mahdollisimman teräviä kuvia. Myös filmien värintoistossa on eroja.

Kuvaustekniikkaa

Perhosten valokuvaus on sitä haastavampaa mitä pienempiä perhosia kuvataan. Suurikokoisista päiväperhosista auringonpaisteessa voi näppäillä ihan kelpollisia kuvia lähes puolihuolimattomasti. Mutta heti kun kuvauskohteet muuttuvat pienemmiksi tai kuvausolosuhteet haastavammiksi, on syytä alkaa suunnittelemaan kuvausta entistä tarkemmin. Vaivannäön palkintona myös lopputulos on onnistuessaan tavanomaista parempi.

Periaatteessa perhoskuva on onnistunut, kun kuvan terävyys, valotus ja sommittelu ovat kohdallaan.

Terävyys

Ilman himmentämistä, täydellä aukolla kuvattaessa, syvyysterävyysalue on lähikuvauksessa mitätön. Tällöin on lähes mahdotonta saada kaikkia olennaisia asioita mahtumaan terävyysalueelle. Yleensä kannattaa himmentää niin paljon kuin mahdollista. Aukoilla f/11 - f/22 terävyysalueet ovat kohtuullisia ja aukkoja f/5.6 - f/8 voi vielä käyttää. Tärkeintä on, että kohteen olennaiset kohdat ovat syvyysterävyysalueella. Ennen kuvan ottamista kannattaa objektiivin himmentää kuvausaukolle ja varmistaa riittävä syvyysterävyys, jos kamerassa tai objektiivissa vain on himmennysvipu olemassa.

Jos koko kohde ei kerta kaikkiaan mahdu kokonaan terävyysalueelle, joudutaan valitsemaan mitkä kohdat halutaan kuvaan terävinä. Ongelmatilanteissa voi lohduttaa tietoa, että aina on mahdollista valita kolme pistettä jotka toistuvat täysin terävinä. Tämä tapahtuu yksinkertaisesti valitsemalla kuvaussuunta oikein. Esimerkiksi aikuista perhosta kuvattaessa ainakin perhosen silmän, tuntosarven ja osan siivestä pitäisi olla kuvassa terävänä. Haluttaessa kuvaussuunnan voi valita myös siten, että ainakin toinen siipi on kohtisuorassa kuvaussuunnan kanssa jolloin se toistuu kokonaisuudessaan terävänä.

On myös hyvä muistaa, että terävyysalue ulottuu tarkennustasosta 1/3 etupuolelle ja 2/3 taakse. Siksi kannattaa yrittää tarkentaa hieman kohteen etureunaan päin. Tarkentaessa on usein helpompaa ja nopeampaa liikuttaa kameraa kuin käyttää objektiivin tarkennusta.

Koska objektiivin on lähikuvauksessa usein mahdollisimman paljon himmennetty, valotusajat pyrkivät olemaan suhteellisen pitkiä. Silloin kasvaa riski kamerasäädösten tärähtämiseen. Onnistuneessa kuvassa kamera ei saa tärähtää havaittavasti, sen sijaan liike-epäterävyys voi olla jopa hyvä tehokeino. Hämärissä olosuhteissa, metsän siimeksessä tai illansuussa, jalustan käyttö on jo lähes välttämätöntä.

Valotus

Valo tekee valokuvan. Onnistuneen perhosvalokuvan edellytys on onnistunut valotus, jolloin kuvassa on mahdollisimman vähän yli- tai alivalottuneita kohtia ja filmin koko kontrastialue on käytössä.

Kuvan varsinainen kohde ei saa olla yli- tai alivalottunut. Kamerasäädösten mittari mittaa valotuksen kuvan keskimääräisen kirkkauden mukaan, joten jos kohde ei poikkea taustasta erityisen vaaleana tai tummana, niin silloin valotusmittariin voi luottaa. Mutta jos kohde on valaistukseltaan taustasta poikkeava, täytyy valotusta korjata.

Vaalea kohde tummalla taustalla vaatii alivalotusta. Tällöin tausta jää hieman alivalottuneeksi, mutta kohde valottuu oikein. Tumma kohde vaalealla taustalla vaatii vastaavasti ylivalotusta. Silloin tausta luultavasti ylivalottuu, osittain jopa "palaa puhki", mutta kohde toistuu oikein valottuneena. Äärimmäisissä tilanteissa, kun kuvataan ruostesiiven toukkaa lumihangella tai lantuperhosta auringossa tummaa taustaa vasten, valotusta pitää korjata jopa kahden aukon verran.

Myös valon laadulla on väliä. Kirkkaassa keskipäivän auringonpaisteessa valo on liian jyrkkää, jolloin sekä valo- että varjokohtien saaminen sävykkäästi mukaan on usein mahdotonta. Aamun, illan tai pilvisten sääntä loivempi valo helpottaa paljon kuvaamista.

Jos kuitenkin haluaa kuvata auringonpaisteessa, voi valon jyrkkyyttä vähentää käyttämällä auringonvaloa hyväkseen ja asettelemalla kuvauskohteen ympärille heijastavia pintoja kuten peilejä, foliota tai muita heijastimia. Tällöin valo ei enää lankea yhtä jyrkkänä kun myös varjopuolelle on mahdollista saada riittävästi valoa. Vastaavia heijastimia voi tuki käyttää muulloinkin, kun kuvaustilanteessa tarvitaan lisää valoa.

Sommittelu

Perhoskuvan lopullisen onnistumisen määrää kuvan sommittelu. Vaikka ei edes tavoiteltaisi mitään taiteellista vaikutelmaa, tavallinen lajikuvakin paranee huomattavasti, kun uhraa muutaman ajatuksen sommittelulle.

Kuvan sommittelun voidaan ymmärtää tarkoittavan sitä, mitä elementtejä kuvassa on, toisaalta sitä miten nuo elementit ovat sijoittuneita kuva-alalle. Myös kuvan rajaus ja kuvakulma ovat osa kuvan sommittelua. Yksikäsitteisiä ohjeita on vaikea antaa, sillä usein täydellisen harmoninen sommittelu on myös ikävän ja kaavamaisen näköinen; sääntöjen hienovarainen rikkominen antaa kuvalle enemmän jännitettä. Joitakin peukalosääntöjä voi kuitenkin antaa.

Kohteen ei pitäisi sijaita täsmälleen kuvan keskellä. Yleensä kultaisen leikkauksen sommittelua pidetään onnistuneimpana, jolloin kuvan olennaiset elementit sijoittuvat noin 1/3 etäisyydelle kuvan reunasta.

Kuvan pelkistäminen tuo varsinaiset kohteet paremmin esille. Sekavasta taustasta erottuvat epäolennaiset ja häiritsevät yksityiskohdat vievät usein kuvalta sen tehoa. Kuva-alaa voi siistiä paitsi kuvausteknisin menetelmin, myös omin käsin, esimerkiksi poistamalla kuva-alalla ristiin menevät risut ja heinänkorret taustalta ja etualalta.

Pieniä perhosia ja toukkia kannattaa kuvata niiden omasta perspektiivistä. Jos maassa matelevaa toukkaa kuvaa lintuperspektiivistä, tuloksena on melko lattea kuva. Sen sijaan mahdollisimman alhaalta kuvattu kuva antaa paljon enemmän kolmiulotteisuuden tuntua kuvaan.

Salamakuvaus

Lähikuvauksessa joudutaan lähes aina himmentämään objektiivia niin paljon kuin mahdollista parempaa syvyyserävyttä haettaessa. Siksi vähäisessä valossa kuvaaminen on vaikeaa, ja silloin salamavalosta on eniten hyötyä. Tavallista salamalaitetta voi käyttää lähikuvauksessa, jos salaman tehon voi säätää riittävän pieneksi. Tavallisen salaman soveltuvuutta lähikuvaukseen voi parantaa laittamalla sen eteen valo hajottavan paperin tai kankaan, joka vähentää salaman tehoa ja vähentää sen pistemäisyyttä. Myös läpimittaava salama-automaatti (TTL) auttaa salamakuvausessa huomattavasti.

Lähikuvausta varten on kehitetty myös omia salamalaitteita. Rengassalamassa on renkaan muotoinen välähdyspää joka kiinnitetään objektiivin eteen. Rengassalaman valo on täysin varjoton, joten ilman lisäjärjestelyjä kuvista tulee latteita. Ongelmaa voidaan korjata teippaamalla osa renkaasta niin, että saadaan aikaan mahdollisimman luonnonmukainen varjo. Samaan pyritään myös muissa makrosalamissa, joissa useampi valopää voidaan asetella melko vapaasti valaisemaan kohdetta eri puolilta. Rengas- ja makrosalamien maksimitehot ovat varsin pieniä, koska kuvausetäisyydetkin ovat pieniä.

Lähikuvauksessa yksi ongelma on salamakuvausessa pimeäksi jäävä tausta. Tausta on kaukana ja koska salaman tehoa on rajoitettava, tausta jää kokonaan valaisematta. Ongelmaa voi yrittää korjata käyttämällä apusalamaa, esimerkiksi tehokasta orjasalamaa, valaisemaan kuvan taustaa.

Tulee kuitenkin muistaa, että salaman käyttö on silloin onnistunut, kun sitä ei lopullisesta kuvasta näe lainkaan.

Kuvaaminen jaustan kanssa

Jalustaa käyttämällä on mahdollista laajentaa kuvausmahdollisuuksia. Jalustan avulla saa tärhtämättömiä kuvia pitkillä valotusajoilla. Samalla on mahdollisuus käyttää pieniä aukkoja, joten saadaan myös parempi syväterävyys. Erityisen merkittävää tuo on vaikeissa valaistusolosuhteissa. Haittapuolena on jalustojen hankala käsittely ja hidas kuvaustyöskentely.

Myös jalustoissa on eroja. Jalustan pitäisi olla riittävän tukeva, mutta sen pitäisi myös mahdollistaa kuvaaminen matalalta, maan pinnan tasosta. Ainakin Benbo ja Unilock jalustat ovat monen lähikuvaajan käytössä, myös muista merkeistä löytyy soveltuvia jalustoja. Joissakin jalustoissa on mahdollista kääntää keskipeutki alaspäin. Silloin kameran saa varmasti riittävän alas, mutta väärinpäin maan rajassa roikkuvalla kameralla työskentely ei ole kovin helppoa.

Jalustan käyttö lähikuvauksessa on usein hankalaa kun kuvausetaisyudet ovat usein lyhyitä. Silloin tavallisen jalustan siirtely on ongelmallista. Tällöin tulee kyseeseen yksijalkaisen jalustan käyttö.

Vinkkejä

Hyvälaatuistan lajikuvien saaminen pienimmistä perhosista edellyttää laboratorio-olosuhteita. Silloin on mahdollista hallita kuvausolosuhteita täydellisesti. Valaistus on aina optimaalinen ja tuuli ei pääse häiritsemään. Erityisesti silloin, kun perhosia kasvatetaan sisällä, eri kehitysvaiheiden ja aikuisten perhosten kuvaaminen on helppo järjestää. Kannattaa kokeilla erilaisia valaistus- ja salamajärjestelyjä parhaan lopputuloksen saamiseksi.

Käsivaralla tai liikkuvaa kohdetta kuvattaessa vain osa lähikuvista onnistuu. Useimmissa kuvissa kohde ei satu tarkalleen terävyysalueelle, kuva tärähtää hieman tai kohde liikkuu juuri ratkaisevalla hetkellä. Kannattaa ottaa useampi ruutu samasta kohteesta, jolloin toivottavasti ainakin yksi ruutu onnistuu.

Perhosia kuvattaessa kannattaa välttää voimakkaita ääniä. Normaali keskustelu ei perhosia häiritse, mutta korkeat äänet, kuten kameran moottorin surahdukset, jalan alla katkeilievat risut, jalustan putkeen osuva hihnan solki tai vaikka avainnippu taskussa riittävät pelästyttämään perhoset lentoon liiankin usein.

Käsitarkenteisessa kamerassa kannattaa kameran leikkokuva- tai mikroprismakuviainen tähyslasi vaihtaa yksinkertaiseen mattalasiin. Silloin tarkennus on helpompaa ilman keskellä häiritseviä apukuviota, jotka toimivat lähikuvauksessa huonosti.

Tuulisella säällä ei kannata lähteä kuvaamaan lainkaan. Lähikuvia otettaessa pienikin liike riittää pilaamaan kuvan, joten pienikin tuulenvire vaikeuttaa kuvaamista huomattavasti. Myös kuvauspaikka kannattaa valita mahdollisimman tuulensuojaisesta paikasta. Suojaa voi myös itse rakennella esim. kankaista.

Perhosia kannattaa kuvata monipuolisesti. Aikuisten perhosten lisäksi voi kuvata muita elinvaiheita: toukkia, koteloita ja miksei muniakin, jos niitä vain löytää. Myös eri perhoslajeja kannattaa kuvata. Sitruunaperhosen, amiraalin, neitoperhosen lisäksi Suomessa on tuhansia perhoslajeja, joista kaikista ei vielä ole luonnossa otettuja valokuvia.

Perhosten kuvaamisessa on syytä olla riittävästi pitkää pinnaa. Lähikuvaus luonnonolosuhteissa on haastavaa ja onnistuneiden kuvien saaminen on joskus vaikeaa, mutta tuskin koskaan mahdotonta.

Digikuvaus

Nykyisissä "pokkarimallisissa" digikameroissa suhteellinen syvyysterävyys on perinteisiä 35 mm kameroita parempi, johtuen kuvakennon pienemmästä koosta. Tyypillisesti kuvakennon koko on n. 1/4 - 1:5 filmiruudun koosta. Ero tarkoittaa sitä, että digikameroiden todellinen kuvausaukko on 4 - 5 aukkoa filmikameroiden vastaavia pienempi. Eli toisin sanoen, digikameran aukolla f/2 otettu kuva vastaa tavanomaisen järjestelmäkameran aukkoa f/8 tai f/11. Ero syvyysterävydessä on huomattava.

Harrastelijatason digikameroissa objektiivit ovat kiinteitä, joten kameran hankintaan on todella syytä paneutua. Perhoskuvauksessa tärkeitä ominaisuuksia ovat ainakin kuvakennon koko, kuvan resoluutio, lähin tarkennusetäisyys, pisin polttoväli, käsisäädöt (tarkennus, aika ja aukko) ja yhteensopivat lisälaitteet.